

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ РАДОВАНОВИЋ против СРБИЈЕ

(Представка број 9302/11)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

22. јул 2014. године

Ова пресуда је правоснажна али може бити предмет редаторских измена.

У предмету Радовановић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Већа у саставу:

Ján Šikuta, *председник,*

Dragoljub Popović,

Iulia Antoanella Motoc, *судије,*

и Marialena Tsirli, *заменик секретара Одељења,*

после већања на затвореној седници одржаној 1. јула 2014. године,

изриче следећу пресуду, која је усвојена на тај дан:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу представке (број 9302/11) против Републике Србије коју је Суду, према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“) поднео држављанин Србије, господин Бранислав Радовановић (у даљем тексту: „Подносилац представке“), 14. децембра 2010. године .

2. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада“) заступао је њен заступник господин С. Царић.

3. Представка је Влади достављена 30. марта 2012. године.

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

4. Подносилац представке је рођен 1957. године и живи у Шапцу.

5. Подносилац представке је био запослен у друштвеном предузећу „Зорка – минерална ђубрива А. Д.“ из Шапца (у даљем тексту: „дужник“).

A. Први поступак

6. Пред Општинским судом у Шапцу је 10. априла 2001. године закључено судско поравнање између подносиоца представке и дужника. Према том поравнању, дужник је морао да подносиоцу представке исплати одређене износе на име неисплаћених плата и судских трошкова.

7. Подносилац представке је 25. марта 2003. године поднео предлог за извршење горе наведене судске одлуке Општинском суду у Шапцу.

8. Суд је истога дана прихватио предлог и донео решење о извршењу.

9. Поступак извршења је прекинут 4. априла 2003. године зато што је дужник био у реструктурирању.

10. Подносилац представке је 11. маја 2007. године затражио од суда да се поступак извршења настави.

11. Суд је 6. јула 2007. године наставио поступак извршења.

12. Поступак извршења је поново прекинут 24. јуна 2008. године зато што је дужник био у поступку реструктурирања.

13. Подносилац представке је 26. марта 2010. године поново затражио од суда да се поступак извршења настави.

14. Суд је 27. децембра 2011. године сматрао да је предлог од 26. марта 2010. године нови предлог за извршење одлуке од 10. априла 2001. године и наложио подносиоцу представке да поново достави примерак те одлуке.

15. Како подносилац представке није поступио у складу са захтевом, суд је 30. јануара 2012. године суд је обуставио извршење.

Б. Други поступак

16. Општински суд у Шапцу је 3. јула 2003. године пресудио у корист подносиоца представке и наложио дужнику да му исплати одређене износе на име неисплаћених зарада и судских трошкова. Ова пресуда постала је правоснажна истог датума.

17. Подносилац представке је 29. септембра 2004. године поднео предлог за извршење горе наведене судске одлуке Општинском суду у Шапцу.

18. Суд је 30. септембра 2004. године дозволио извршење и донео решење о извршењу.

19. Поступак извршења је прекинут 4. јануара 2005. године зато што је дужник био у поступку реструктурирања.

20. Подносилац представке је 11. маја 2007. године затражио од суда да се поступак извршења настави.

21. Суд је 4. октобра 2007. године наставио поступак извршења.

22. Поступак извршења је поново прекинут 3. марта 2008. године зато што је дужник био у реструктурирању.

В. Статус дужника

23. Агенција за приватизацију је 10. јула 2002. године донела решење о реструктурирању дужника као део процеса приватизације. Реструктурирање дужника је још у току.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО

24. Релевантно домаће право изнето је у предметима *Предузеће ЕВТ против Србије* (број 3102/05, ст. 26. и 27, 21. јун 2007. године), *Р. Качапор и друге подносиоце против Србије* (бр. 2269/06, 3042/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 и 3046/06, ст. 57 – 82, 15. јануар 2008. године), *Влаховић против Србије* (број 42619/04, ст. 37-47, 16. децембар 2008. године); *Црнишанин и друге подносиоце представки против Србије* (бр. 35835/05, 43548/05, 43569/05 и 36986/06, 13. јануар 2009. године, ст. 100-104), *Адамовић против Србије*, број 41703/06, ст. 17-21, 2. октобар 2012. године; и *Маринковић против Србије* ((одлука) број 5353/11, 29. јануар 2013. године, ст. 26-29 и ст. 31-44).

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. И 13. КОНВЕНЦИЈЕ И ЧЛАНА 1. ПРОТОКОЛА БРОЈ 1 КОНВЕНЦИЈЕ

25. Подносилац представке притуживао се због пропуста Тужене државе да изврши две правоснажне одлуке донете у његову корист против дужника. Он се ослонио на чл. 6. и 13. Конвенције и на члан 1. Протокола број 1, који у релевантном делу гласе како следи:

Члан 6. став 1.

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама ... има право на правичну и ајвну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом основаним према закону.“

Члан 1. Протокола број 1

„Свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права.

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.“

Члан 13.

„Свако коме су повређена права и слободе предвиђени у овој Конвенцији има право на делотворан правни лек пред националним властима, без обзира на то да ли су повреду извршила лица која су поступала у службеном својству.“

A. Допуштеност

1. Исцрпеност домаћих правних лекова

26. Влада је изнела да је подносилац представке требало да уложи жалбу против одлука Општинског суда у Шапцу од 3. марта 2008. године (видети став 22. у горњем тексту) и од 30. јануара 2012. године (видети став 15. у горњем тексту). Влада је даље тврдила да је подносилац представке требало да поднесе уставну жалбу.

27. У односу на прву тврдњу Владе, Суд подсећа да, у начелу, када подносилац представке добије правноснажну пресуду против правног лица под контролом државе, он само мора да поднесе предлог за извршење те пресуде надлежном суду или, у случају поступка ликвидације или стечаја против дужника, да пријави своја потраживања управи дужника (видети *Лолић против Србије*, број 44095/06, став 26, 22. октобар 2013. године). Он даље примећује да је подносилац представке поднео предлоге за извршење правоснажних судских одлука од 10. априла 2001. године и 3. јула 2003. године дана 25. марта 2003. године и 29. септембра 2004. године (видети ст. 7. и 17. у горњем тексту). Домаћи суд је дозволио извршења 25. марта 2003. године, односно 30. септембра 2004. године (видети ст. 8. и 18. у горњем тексту). Он најзад примећује да је домаћи закон важећи у релевантно време прописивао да предузеће у реструктурирању није могло бити

предмет извршног поступка. Суд према томе не прихвата да су жалбе против одлука од 3. марта 2008. године и 30. јануара 2012. године могле имати успеха.

28. У односу на другу тврдњу Владе, примећено је да је овај Суд већ утврђивао да се уставна жалба не може сматрати делотворном у предметима поднетим пре 4. октобра 2012. године у којима је реч о одговорности Тужене државе за неизвршење пресуда против друштвених/државних предузећа у реструктурирању (видети *Маринковић*, цитирана у горњем тексту, став 58. и *Феризовић против Србије* (одлука), број 65713/13, 26. новембар 2013. године). Суд не види ниједан разлог да у предметном случају утврди другачије.

2. Компатибилност *ratione personae*

29. Влада је тврдила да Држава не може бити одговорна за дужника у овом предмету, пошто је он посебно правно лице ван државне контроле.

30. Суд је већ утврдио у сличним предметима против Србије да је Држава одговорна за дугове друштвених/државних предузећа (видети, на пример, *Р. Качапор и друге подносиоце представке*, цитирана у горњем тексту, ст. 97-98, *Рашковић и Милуновић против Србије*, бр. 1789/07 и 28058/07, став 71, 31. мај 2011. године, и *Адамовић*, цитирана у горњем тексту, став 31.). Суд не види ниједан разлог да одступи од те праксе у овом предмету. Сходно томе, ова тврдња мора се одбацити.

3. Закључак

31. Суд примећује да ова притужба није очигледно неоснована у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције. Он даље примећује да она није недопуштена ни по једном другом основу. Према томе, она се мора прогласити допуштеном.

Б. Основаност

32. Суд примећује да је он често налазио повреде члана 6. Конвенције и/или члана 1. Протокола број 1 Конвенције у предметима у којима се постављају питања слична питањима у овом предмету (видети *Црнишанин и друге подносиоце представки*, цитирана у горњем тексту, ст. 123-124. и ст. 133-134, *Рашковић и Милуновић*, цитирана у горњем тексту, став 79.).

33. Пошто је размотрио сав материјал који му је достављен, Суд сматра да Влада није изнела никакву чињеницу нити аргумент који би могли да га убеди да донесе другачији закључак у овим околностима. У складу са тим, дошло је до повреде члана 6. став 1. Конвенције и члана 1. Протокола број 1.

34. Суд сматра да у околностима овог предмета није неопходно да разматра суштински исту притужбу према члану 13. Конвенције (видети, уз одговарајуће измене, *Кин-Стиб и Мајкић против Србије*, број 12312/05, став 90, 20. април 2010. године).

III. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

35. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.“

А. Штета, трошкови

36. Подносилац представке није тражио никакав конкретан износ на име правичног задовољења, али је оставио Суду да досуди одговарајући износ.

37. Примећено је да пресуда у којој Суд утврди повреду Конвенције или њених Протокола не одређује Туженој држави да само исплати заинтересованим износе досуђене на име правичног задовољења, већ и да изабере, уз надзор Комитета министара, опште и/или, према случају, појединачне мере које ће бити усвојене у домаћем правном систему како више не би долазило до утврђене повреде (видети *Апостол против Грузије*, број 40765/02, ст. 71 – 73, ЕЦХП 2006, *Марчић и други*, цитирана у горњем тексту, ст. 64-65, и *Пралица против Босне и Херцеговине*, број 38945/05, став 19, 27. јануар 2009. године).

38. С обзиром на оно што је утврдио у овом предмету, и не прејудуцирајући неке друге мере које се могу сматрати неопходним, Суд сматра да Тужена држава мора осигурати извршење правоснажних домаћих одлука које се разматрају у овом предмету тако што ће подносиоцу представке исплатити, из сопствених средстава, износе досуђене у наведеним правоснажним одлукама, умањене за износе који су можда већ исплаћени на име наведених одлука.

39. Суд даље заузима став да су подносиоци представке претрпели одређену нематеријалну штету због утврђених повреда која се не може исправити само тиме што би Суд утврдио повреду (видети *Рашковић и Милуновић*, цитирана у горњем тексту, став 86.). Процењујући на основу правичности, како се то захтева чланом 41. Конвенције, Суд сматра да је оправдано и правично да подносиоцу представке досуди 2.000 евра. Овај износ покрива нематеријалну штету, као и трошкове (видети *Стошић против Србије*, број 64931/10, став 68, 1. октобар 2013. године).

Б. Затезна камата

40. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* представку допуштеном;
2. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола број 1 Конвенције;
3. *Утврђује* да нема потребе да се разматра притужба према члану 13. Конвенције;
4. *Утврђује*
  - (а) да Тужена држава треба да исплати подносиоцу представке, из сопствених средстава и у року од три месеца, износе досуђене правоснажним домаћим одлукама које се разматрају у овом предмету, умањене за износе који су можда већ исплаћени на основу наведених одлука;

(б) да Тужена држава треба да исплати подносиоцу представке, у истом року, 2.000 евра (две хиљаде евра), на име нематеријалне штете, плус сваки порез који се може наплатити на овај износ, који ће се претворити у валуту Тужене државе по курсу важећем на дан исплате;

(в) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централне банке у законском периоду уз додатак од три процентна поена;

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 22. јула 2014. године, у складу са правилом 77 ст. 2. и 3. Пословника Суда.

MarialenaTsirlí
Заменик секретара

JánŠíkuta
Председник